

**Lähettilä:** Bo-Göran Åstrand, Porvoon hiippakunnan piispa, s-posti: [bo-goran.astrand@evl.fi](mailto:bo-goran.astrand@evl.fi)

**Vastanottaja:** Nieminen Sarita (Valtioneuvoston kanslia)

**Asia:** Pyyntö kirjallisesta kuulemisesta hallituksen tiedonantoon yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa

Kiitän mahdollisuudesta osallistua kirjalliseen kuulemiseen yllä mainitussa asiassa. Tässä ovat vastaukseni teidän kysymyksiinne.

***Mitkä ovat mielestänne Yhdenvertainen Suomi -ohjelman kolme keskeisintä tavoitetta, joihin tulisi kiinnittää enemmän huomiota?***

*Tunnistetaan ja puretaan yhteiskunnan eriarvoistavia rakenteita.*

On erittäin olennaista tunnistaa ja torjua rakenteellista epätasa-arvoa ja rasismia. Tasa-arvoinen kohtelu on laillinen oikeus jokaisessa kohtaamisessa koulutusahjojen, työnantajien, instituutioiden ja viranomaisten kanssa– se myös edesauttaa ratkaisevasti osallisuuden tunteeseen.

Suomella on selvä ja selkeä lakisäädäntö koskien tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä. Tämän valossa on myös helppo määrittää mikä on syrjintää ja rasismia. Haasteellista on kuitenkin tämän lainsäädännön konkreettinen soveltaminen. Tietämättömyys ja sivistymättömyys ovat vieläkin huolestuttavan yleistä eri tilanteissa. Tästä syystä olen sitä mieltä, että tarvitsemme edelleen toimenpiteitä yleisen tietoisuuden lisäämiseksi siitä miten rakenteellinen rasismi ja epätasa-arvo ilmenee, ja selkeitä toimintamalleja, miten niitä torjutaan.

Olisi hienoa nostaa vuosittain esille tietty viranomainen, koulutusahjo, työnantaja, kunta tai instituutio, joka on määrätietoisesti työskennellyt torjuakseen rakenteellista rasismia. Kunnianosoitus sellaisesta työstä lisäisi tietoisuutta ja pyrkimystä samanvertaisuuteen ja tasa-arvoon.

Koska rakenteellinen rasismi on moniulotteinen ja joskus näkymätön ilmiö tarvitaan tukea tämän ilmiön jatkuvaan ja syventävään tutkimukseen.

*Kasvatetaan tietoisuutta rasismista ja sen eri muodoista.*

Tämän näen erittäin tärkeänä tavoitteena, joka vaati jatkuvaa työtä. Viimeisten kuukausien julkinen väittely on selkeästi osoittanut tarvetta lisätä tietoa ja tietoisuutta rasismista. Tässä kysymyksessä suomalainen yhteiskunta näyttää olevan muihin Euroopan maihin verrattuna jäljessä.

Merkityksellinen tapa lisätä tietoisuutta rasismista olisi lisäksi panostettava antirasistisiin mediakampanjoihin ja kansallisiin monimuotoisuuspäiviin erityisillä teemoilla. Kesän aikana käydyin järkyttävän julkisen väittelyn vanavedessä olisi hyvä keskittyä välittämään tietoa rasismista, lainsäädännöstä ja erityisesti miten antirasistista työtä voidaan edistää.

Koska rasismi usein myös sisältää uskonnollisen ulottuvuuden (esim. islamofobia, antisemitismi) olisi tärkeitä edistää sekä yhteiskunnallista että uskonnollista lukutaitoa. Tämä voisi tapahtua panostamalla lisää asiaohjelmiin ja julkiseen keskusteluun. Monimuotoisella uskonnonopetuksella ja tarpeeksi laajalla elämäntietämystiedolla on suuri merkitys tiedonvälitykselle ja asennekasvatukselle.

*Jatketaan hyvien väestösuhteiden politiikan kehittämistä ja varmistetaan turvallinen arki kaikille.*

Politiikka edistämään erilaisten kansanryhmien välisiä suhteita yhdistettynä konkreettisiin, ratkaisukeskeisiin työvälineisiin, on jatkuvasti kehitettävä paikallisille toimijoille. Olisi tärkeää edesauttaa tapaamisia ja keskusteluja koska niissä syvempi ymmärrys voi saada kasvitilaa. Kokemukset seurakunnissa, joissa on mahdollistettu tämännäköisiä arkikeskusteluja, esimerkiksi naisille suunnatut monikulttuuriset ryhmät, ovat

olleet erittäin hyviä. Elämäkokemuksia jaettaessa tietoisuus siitä kasvaa, että emme ole rotuja, vaan että olemme samanarvoisia ihmisiä. Lutherilaisilla seurakunnilla on valmius yhdessä muiden paikallisten toimijoiden kanssa osallistua hyvien suhteiden edelleen kehittämiseen.

**Mitkä ohjelman toimenpiteistä ovat olleet erityisen hyödyllisiä?**

Esim. 7, 39, 44, 45 ja 50.

***Mitä muita asioita haluatte nostaa esille yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi suomalaisessa yhteiskunnassa?***

Mielestäni on tarpeellista ja tärkeätä että hallitus jatkaa työtä Yhdenvertainen Suomi-ohjelman linjauksen mukaisesti. Tarvitsemme nyt konkreettisia toimenpiteitä lisätäksemme ymmärrystä kansanryhmien välillä ja vähentääksemme polarisointia. Paitsi ne Yhdenvertainen Suomi-ohjelmassa nimetyt toimenpiteet meidän olisi myös tärkeätä vähentää sosiaalisia ja taloudellisia eriarvoisuuksia yhteiskunnassamme. Suuri taloudellinen ja sosiaalinen eriarvoisuus lisää jännitteitä ja turvattomuutta yhteiskunnassa. Tämä taas vaikuttaa jokaiseen haavoittuvaan kansaryhmään. Työ vähentääksemme syrjäytymistä ja ulkopuolisuuden tunnetta on hyvä investointi yhteiskunnan toimintakyvylle ja yhteenkuuluvuudelle. Ainoastaan yhdessä olemme vahvoja.

Suomalainen oikeusvaltio peruslainsäädännöllään, demokratiallaan ja kansainvälisillä sopimuksillaan on vahva. Poliittisista kuvioista riippumatta meillä on kansalaisina oikeus odottaa, että maamme päätösvaltaiset tekevät kaikkensa, jotta Suomi olisi turvallinen ja sisällyttävä maa jokaiselle täällä asuvalle. Tämä toteutuu aktiivisella työllä ja konkreettisilla teoilla torjuaksemme rasismia ja edistääksemme samoja oikeuksia kaikille. Tässä tärkeässä tehtävässä toivotan työryhmälle menestystä.